

‘Onder de Boschboom’

Spektakel

In *‘t Bosch Mysterie*, nog de hele week te zien op de Markt, wordt een wagenspel opgevoerd. Voor dit toneelstuk in een toneelstuk had ik een klucht gedacht. Maar regisseur Harold Schraven wist mij te overtuigen dat het leuker zou zijn om juist een serieus stuk als wagenspel te kiezen dat dan door ‘stuntelige’ acteurs gespeeld wordt. Die klucht, die ik aanvankelijk in gedachten had, was gebaseerd op een veertiende-eeuws Vastenavondspel. Ik vind het leuk om die in deze feestweek als extraatje nog even samen te vatten.

Trui van de Tolpoort, een bekende vrouw van lichte zeden, heeft geld nodig en maakt drie afspraken op één avond. De eerste is den bèkker (ge weet wel van de mèrt), maar die is nog maar nauwelijks aan zijn gerief gekomen of er wordt geklopt door de tweede klant, de pastoor. Trui weet dat de pastoor graag denkt dat hij haar voor zich alleen heeft, dus stopt ze den bèkker gauw in een dekenkist. Haar gediensstige, Hendrien, hijst hem met een touw omhoog tussen de hanenbalken. De binnenkomende pastoor ziet de meid aan het touw trekken en zegt olijk dat ze de klok niet hoeft te luiden, want hij heeft zijn eigen klokkenspel meegebracht. Na diverse hoogtepunten begint hij te preken over de slechtheid van de mensheid en de zondvloed die spoedig zal komen. Hij wordt hierin onderbroken door het geklop van de derde klant: de smid. Trui schudt nee tegen Hendrien en wijst op haar achterwerk. Hendrien roept dat madam koppijn heeft en niet beschikbaar is, maar dat hij als genoegdoening Trui’s kont mag kussen. De pastoor wordt overgehaald om tijdens zijn preek zijn billen door een vensterke naar buiten te steken (‘dan kunde ondertussen een bietje afkoelen’). De smid begint die vurig te kussen, maar ontdekt al gauw het pastorale klokkenspel. Hij rent naar zijn smidse, pakt een gloeiend heet hoefijzer uit het vuur en drukt dit in de eerwaarde billen. De pastoor sprint op en schreeuwt: Water, water! Den bèkker denkt dat de zondvloed nu al binnenstroomt en snijdt de touwen van zijn kist door om zo weg te kunnen varen, maar valt op de pastoor. Deze denkt dat de duivel hem achterna zit en rent met zijn geblaarde zitvlak naar een gierput om af te koelen en komt stinkend naar de gier terug op de pastorie, waar hij ook nog uitgefoeterd wordt door de pastoorsmeid.

De middeleeuwen lachten zich slap om deze spot met de autoriteit. Het is niet bekend of het ooit opgevoerd is op de Bossche Markt. Maar als dat het geval was zou er ook toen al enig bouwwerk te zien zijn geweest. Voor het omhoog hijsen van den bèkker, het ‘moonen’ van de pastoor door een venster en het neerstorten van de kist moest er het nodige kunst- en vliegwerk voorhanden zijn. Het zal ook in die tijd al een mirakels spektakel zijn geweest.

Cees Slegers.

Onder De Boschboom” is een rubriek van cultuurhistorische aard, die haar columnisten een podium biedt om op persoonlijke titel onderwerpen die met de Bossche cultuur te maken hebben uit te diepen. Reacties? Stuur uw email naar: onderdeboschboom@kringvrienden.nl